

сил, адже розвиток елементів Третьої та Четвертої промислових революцій значно впливає на маркетингову діяльність промислових підприємств.

Виникає необхідність використання дієвої методики оцінки конкурентоспроможності для формування показників ефективності маркетингової діяльності підприємства в період реінжинірингу бізнес-процесів та моніторингу показників маркетингової активності підприємств країн-лідерів.

Такою методикою може бути удосконалений метод оцінки маркетингової діяльності промислових компаній у період реінжинірингу бізнес-процесів для підвищення рівня економічного моніторингу трансформаційних процесів.

Література:

1. Notta O., Vlachvei A. Changes in marketing changes in marketing strategies during recession. *Procedia Economics and Finance*. 2015. Vol. 24. P. 485-490.
2. Mu J., Bao Y.K., Sekhon T., Qi J., Love E. Outside in marketing capability and firm performance. *Industrial Marketing Management*. 2018
3. Bendle N.T., Wang X.S. Marketing accounts. *International Journal of Research in Marketing*. 2017. Vol. 34. P. 604-621.
4. Васильченко Л.С., Коляденко О.Л., Стручок О.В. Вплив логістики на ефективність функціонування маркетингового комунікаційного середовища підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 6 (228). С. 51-57
5. Герасимчук З.В., Морохова В.О., Бойко О.В. Маркетингова політика машинобудівних підприємств на ринку інвестиційних товарів : монографія. Луцьк: Надстир'я, 2008. 200 с.

УДК 657.471

Товпига Дмитро

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

КОНСУЛЬТАЦІЙНІ ПОСЛУГИ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна діяльність з надання впевненості та консультаційних послуг, що має приносити користь організації та покращувати її діяльність. У Міжнародних стандартах професійної практики внутрішнього аудиту [2] діяльність з внутрішнього аудиту розподіляється на дві групи: аудиторська (А) та консультаційна (К) діяльності.

Внутрішній аудит асоціюється в значній мірі з консультаційними послугами, які займають вагому частку в їх діяльності. Консультаційні послуги – дорадчі за своїм характером і зазвичай виконуються у відповідь на окремий запит замовника завдання. При наданні консультаційних послуг внутрішньому аудиту слід дотримуватись об'єктивності та не приймати на себе управлінські обов'язки. Консультаційні послуги, як правило, включають дві сторони, а саме: (1) особу або групу осіб, що надають консультацію – внутрішнього аудитора, та (2) особу або групу осіб, що потребують та

отримують консультацію – замовника завдання. Характер та обсяг консультаційного завдання визначаються за домовленістю з замовником завдання. Функція внутрішнього аудиту повинна проводити моніторинг реагування на результати консультаційних завдань в обсязі, погодженому з замовником.

В офіційному документі підприємства (установи, організації) (Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту використовують термін статут, але це може бути положення, порядок) мають бути визначені цілі, повноваження та обов'язки функції внутрішнього аудиту, в т.ч. характер аудиторських послуг, що надаються організації, та характер консультаційних послуг повинні бути визначені в статуті (такий термін використовують Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту).

Консультативна та супутня діяльність спрямована на додавання вартості та покращення процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю організації. Подібними прикладами можуть слугувати консультації, надання рекомендацій, сприяння діяльності, проведення семінарів та тренінгів. Зокрема, наводяться такі приклади консультаційних послуг [1]: 1) у сфері дорадчих послуг – порада вищому керівництву щодо ризиків та необхідного контролю при запровадженні просунутого ІТ-рішення, порада керівникам процесів про те, як управляти процесами для досягнення операційної ефективності, порада керівникам на всіх рівнях установи щодо того, як документувати та узагальнювати оцінки ризиків та контролю; 2) в сфері заходів із самооцінки – оцінка вищим керівництвом бізнес-ризиків, які загрожують організації в цілому, обробка оцінок, наданих керівниками процесів, щодо ризиків, які загрожують їхнім процесам; 3) у сфері організації внутрішнього навчання – стисле інформування вищого керівництва та аудиторського комітету щодо нововведених обов'язкових вказівок, що стосуються корпоративного управління, управління ризиками та контролю, навчання керівників процесів та працівників щодо фундаментальних концепцій корпоративного управління, управління ризиками та контролю.

Разом з тим, є певні акценти у визначенні цілей консультаційних завдань: вони повинні охоплювати процеси корпоративного управління, управління ризиками та контролю в тій мірі, яка була узгоджена з замовником, та відповідати цінностям, стратегії та цілям організації.

Внутрішні аудитори повинні досягти порозуміння з замовниками консультаційного завдання щодо цілей, обсягу, відповідальності, та інших очікувань замовника, а для суттєвих завдань така домовленість має бути оформлена документально. Під час виконання консультаційних завдань, внутрішні аудитори повинні переконатись, що обсяг завдання є достатнім для досягнення узгоджених цілей і якщо внутрішні аудитори виявляють обмеження обсягу під час виконання завдання, такі обмеження повинні обговорюватися з замовником, щоб визначити, чи продовжувати виконання завдання.

Служба внутрішнього аудиту не панацея для вирішення усіх проблем підприємства і з метою дотримання принципу професійної компетентності

передбачено, що керівник внутрішнього аудиту повинен відмовитись від завдання з надання консультаційних послуг або отримати компетентну консультацію та допомогу, якщо внутрішнім аудиторам бракує знань, навичок або інших вмінь, необхідних для виконання завдання в цілому або його частини.

Крім того, під час виконання консультаційних завдань внутрішні аудитори повинні розглянути ризики, що стосуються цілей завдання, та пам'ятати про існування інших суттєвих ризиків, повинні використовувати знання про ризики, отримані під час виконання консультаційних завдань, при оцінці процесів управління ризиками організації.

У ході виконання консультаційного завдання можуть бути виявлені недоліки корпоративного управління, управління ризиками та контролю. У випадках, коли такі недоліки є суттєвими для організації, інформація щодо них повинна надаватися вищому виконавчому керівництву та раді.

В цілому перевага консультаційних послуг у тому, що вони більш оперативні, точкові та можуть працювати на упередження для вирішення актуальних, нагальних питань, які стоять перед керівництвом.

Література:

1. Вебінар на тему «Консультаційна роль внутрішнього аудиту» для внутрішніх аудиторів органів державної влади. URL: <https://www.mof.gov.ua/storage/files/Audit%20Presentation.pdf> (дата звернення 23.11.2023)
2. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту. URL: <https://www.theiia.org/globalassets/site/standards/mandatory-guidance/ippf/2017/ippf-standards-2017-ukrainian.pdf> (дата звернення 23.11.2023)

УДК 332.1:338.3/631.1(477)

Томашина Галина

кандидат історичних наук

старший науковий співробітник сектору економічних досліджень та аналізу науково-інноваційного потенціалу

Інститут сільського господарства Степу

Національної академії аграрних наук України

с. Созонівка, Кропивницький район, Кіровоградська область, Україна

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Забезпечити постійне економічне зростання в Україні неможливо без активізації інноваційної діяльності як загалом, так і зокрема, в сільському господарстві, де виробляється понад 10% валового національного доходу. Інноваційний розвиток аграрного сектору – важлива передумова формування продовольчої безпеки країни, підвищення конкурентоспроможності сільського